

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Některé aspekty adopce čili osvojení cizího nezletilého dítěte

Osvojení je právním institutem, jehož frekventovanost roste poměrně rychle a vzhledem k současným podmínkám ve společnosti lze předpokládat, že se s ním v praktickém životě setká mnohem více lidí. Nepříliš příjemný fakt, že stále více párů nemůže počít vlastního potomka, tuto domněnku jen potvrzuje. Osvojení existuje v českém právu již velmi dlouho, i když zpočátku měl tento institut poněkud jiný charakter oproti tomu, jak jej vnímáme dnes.

Osvojení je právním institutem, jehož frekventovanost roste poměrně rychle a vzhledem k současným podmínkám ve společnosti lze předpokládat, že se s ním v praktickém životě setká mnohem více lidí. Nepříliš příjemný fakt, že stále více párů nemůže počít vlastního potomka, tuto domněnku jen potvrzuje. Osvojení existuje v českém právu již velmi dlouho, i když zpočátku měl tento institut poněkud jiný charakter oproti tomu, jak jej vnímáme dnes.

Osvojení jako institut, jehož hlavním smyslem je zabezpečit náhradní péči cizímu dítěti tím, že je přijato do cizí rodiny se v českém právu vyskytuje již několik desítek let, během kterých samozřejmě prodělal poměrně výrazný vývoj. Platná právní úprava se osvojením zabývá v §§63-77 zákona č. [94/1963](#) Sb., o rodině. Tato právní úprava mimo jiné vychází ze zásady, že osvojit lze pouze nezletilou osobu (nascitura – tedy dítě již počaté, ale ještě nenarozené však osvojit nelze).

Tato zásada je v českém právu zažitá a představa osvojení dospělého, resp. zletilého člověka je pro řadu osob přinejmenším zvláštní, i když pro českou právní historii není neznámá, protože zákon č. 56/1928 Sb. z. a n. osvojení zletilé osoby umožňoval. Je třeba podotknout, že mnoho cizích právních řádů upravuje osvojení zletilé osoby i v současnosti, a to jako jeden z projevů autonomie jedince. Samozřejmě smysl a účel osvojení zletilé osoby je odlišný od případu nezletilého dítěte. I pro možnost osvojení zletilce však zahraniční právní úpravy stanoví řadu podmínek, které musí být pro úspěšnou adopci splněny.

Osvojením vzniká podle § 63 zákona o rodině mezi osvojitelem a osvojencem takový poměr, jaký je mezi rodiči a dětmi a mezi osvojencem a příbuznými osvojitele poměr příbuzenský. V určitém ohledu lze říci, že je možné rozlišit osvojení, kdy dochází osvojení manželem jednoho z rodičů osvojence a osvojeními ostatními.

Pro první případ, který podle poznatků z praxe tvoří až polovinu všech případů osvojení, je typické, že u osvojence často vůbec fakticky nedochází k žádné změně rodinného prostředí a faktických příbuzenských vztahů. Dítě žije nadále tam, kde žilo dosud, a to mnohdy i řadu let a i nadále se stýská se stejnými příbuznými jako doposud. V druhém případě, kdy jde o dítě cizí, vstupuje fakticky osvojencem do nové rodiny, kde zpravidla delší dobu před tím nežil, do nových příbuzenských vztahů atd. Samozřejmě právní poměry dítěte jsou osvojením výrazně poznamenány v obou případech. Následky osvojení se promítají jednak do vztahu k osvojiteli či osvojitelům a jeho příbuzenstvu, ale též do vztahů k původnímu rodiči či rodičům a příbuzným. Osvojením totiž zanikají vzájemná práva a povinnosti mezi osvojencem a původní rodinou.

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)